

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 23.maijā

Satversmes tiesas 1.kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas
ierosināšanu (pieteikums Nr. 93/2022), kuru iesniegusi [..] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzēja),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.³ panta
5.¹ daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas
Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam, 101. panta
pirmajai daļai un 106. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no Satversmes
tiesas sprieduma publicēšanas dienas.

1.2. nodrošināt Pieteikuma iesniedzējas anonimitāti Satversmes tiesas
procesā.

2. Apstrīdētā norma paredz, ka Nacionālo bruņoto spēku komandierim ir
tiesības profesionālā dienesta karavīriem un Nacionālajos bruņotajos spēkos
nodarbinātajiem civilajiem darbiniekiem par obligātu amata prasību noteikt derīga
vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta esību.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir Nacionālo bruņoto spēku dižkareive un nav izpildījusi Nacionālo bruņoto spēku komandiera pavēli par vakcinācijas sertifikāta iegūšanu, tādēļ disciplināri sodīta, izsakot rājienu. Tāpat Pieteikuma iesniedzēja saņēmusi Nacionālo bruņoto spēku komandiera vēstuli, kurā tikusi brīdināta par to, ka, ja Pieteikuma iesniedzēja nepildīs Nacionālo bruņoto spēku komandiera pavēli par vakcinācijas sertifikāta iegūšanu, tiks izvērtēta disciplinārsoda – atvaļināšana no aktīvā dienesta pirms noteiktā laika – piemērošana.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma aizskar viņai Satversmes 91.panta pirmajā teikumā, 101.panta pirmajā daļā un 106.panta pirmajā teikumā ietvertās pamattiesības.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja tai šādu iespēju nav. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punkta izriet prasība pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī tādu nav.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka konstitucionālā sūdzība galvenokārt ir subsidiārs (papildu) personas pamattiesību aizsardzības mehānisms gadījumos, kad ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nav iespējams novērst pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.1. punktu*). Satversmes tiesas likumā ietvertā subsidiaritātes principa mērķis ir panākt, lai tiesa, izskatot lietu pēc būtības, visupirms izmantotu tās rīcībā esošās tiesību piemērošanas un interpretācijas metodes Satversmei atbilstoša rezultāta sasniegšanai (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 19. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-71-01 14. punktu*). Demokrātiskā tiesiskā valstī tieši vispārējās jurisdikcijas un administratīvās tiesas ir atzīstamas par efektīvāko mehānismu, kas, izvērtējot katru gadījumu individuāli, var konstatēt, vai ir ievērots saprātīgs līdzsvars starp konkrētās personas tiesībām un sabiedrības interesēm (*sk. arī Satversmes tiesas 2019. gada 7. oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2018-19-03 15.2. punktu*).

Kolēģija secina, ka Pieteikuma iesniedzējai ir iespējas aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, saskaņā ar Militārā dienesta likuma 10. panta ceturto daļu karavīram ir tiesības pārsūdzēt tiesā attiecībā uz viņu pieņemtus amatpersonu lēmumus, ja tie nepamatoti ierobežo viņa tiesības vai aizskar viņa godu un cieņu un ja viņš ir izmantojis visas iespējas apstrīdēt lēmumu pakļautības kārtībā augstākām amatpersonām, ieskaitot aizsardzības ministru. Tomēr no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem neizriet, ka Pieteikuma iesniedzēja minētās iespējas aizstāvēt savas aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem būtu izmantojusi. Pieteikumā nav arī pamatots, kāpēc vēršanās tiesā Pieteikuma iesniedzējas

situācijā nebūtu uzskatāma par efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un sestās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām.

7. Papildus Pieteikuma iesniedzēja lūgusi nodrošināt viņas anonimitāti Satversmes tiesas procesā.

Saskaņā ar likuma “Par tiesu varu” 28.³ pantu pieteikums, pēc kura izskatīšanas pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt lietu, ir ierobežotas pieejamības informācija. Lēmums par atteikšanos ierosināt lietu var tikt publicēts Satversmes tiesas mājaslapā, aizklājot fizisku personu identificējošus datus. Tādējādi konkrētajā gadījumā nav nepieciešams papildus noteikt ierobežotu pieejamību Pieteikuma iesniedzēju identificējošajai informācijai.

Līdz ar to šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais lūgums ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 93/2022).
2. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādīto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš